

מסורת הש"ס

(א) ע'י מ'י חולין מ"ה ד"ה סיון פסחים צ. יבמות פג: ע"י נג: חולין מ ע"ע כלאים פי"ז מ"ד, (ב) נפסחים ז. ב"ק יב: עו. כנסתיון קי"ג, (ג) קידושין נג: ב"ק יב: ב"ב קנב: כבודות נג: תמורה מ. ת"כ ויקרא חובה פריש יב פרק כ"ב ה"ג, ירושל' ב"ק פ"א ה"ב, (ד) [לעיל א. מנחות פג. חולין ז. תמורה יא: כה. כרימות כג: מדה מ"א], (ה) ליחא בח"ג, (ו) דברים סה, (ז) ע"י מ"י תמורה כז: ד"ה קסבר דמתלוי בע"א, (ח) ע"י מ'י ב"ק מז. ד"ה מ"ט כנסתיון פ: ד"ה עובדן.

גליון הש"ס

הוס' ד"ח וקסבר רב' וי"ל ונחב' דרבא. עיין לעיל ל"ד פד ע"י מוס' ד"ה ומנח'ל:

שינויי נוסחאות

[א] ג"ל ברבעו (ביש, ובין דרש"י: [ב] ג"ל הן (י"ש"ס: [ג] מצינו מוקצה ונעבד עוברת כוכבים ממק (י"ש"ס), ובכזה"י ליחא נמי מצינו בקריש' קלים. וע"י דק"ס: [ד] כ"כ"ל נוסף וטריפ' [ה] להו (י"ש"ס: [ו] כנסת"י ר"יש לרבנן, וכה' כסיה"מ ל"ימ ובפרי"ד ע"ש, וע"י א"ח כ: [ז] כ"כ"פ ר"י"ם: [ח] תועד במנ"י אמן קודם כ"י ל"ל (י"ש"ס: [ט] ג"ל אי (כ"י"ס: [י] ג"ל דבח"ב רק (י"ש"ס: [יא] מה היום להקריב (י"ש"ס: [יב] ג"ל הקריבו (י"ש"ס: [יג] איש איש והיחידים שבכם לל"ל (י"ש"ס: [יד] קדושים משום אתנן ומחיר נקט ליה דאי במנ"י אמן הן קדושים לא חייל עלייהו ומיחויב בחורן. אבל משום יוצא דופן וכלאים לא אצטרך דבכל ענין ניהא. וא"ת ואי קסבר בהוייתן הן קדושים [כ] ג"ל ודא (ביש וצ"ח), ומקושיית הוס' משמע דגרסו כגמ' אימא מודה ליה ר"ש לרבנן. מנ"י כ"זות ו. כ"כ המפרשים (וב"י) ע"י הע"ב (הגר"י:) וע"י קריא: [כא] בגרסן ואם היה המום עובר לל"ל (בי"ש):

בשלמא רוצע ונרצע משכחת לה. דל"נטריך למעוטינהו מלהקריב דלקדשיניהו והדר נרצעו וכיון דחזו כבר ואידחו ראויים קרינא זהו שגראו כבר ולא מימעטי מאל פתח דאיכא למימר הכי אמר קרא ואל פתח אהל מועד לא הביאו בשגראה לצא ואחר כך שטעו בחוץ

חייב אצל שער המשחלח לאחר וידוי מימעטי מאל פתח שהרי זה הביאו כשגראה לצא ומשיא' לאחר וידוי לא נראה לצא: **אלא מוקלא ונעצד**. על כרחן מקמי דלקדשיניהו הוו להו מוקלא ונעצד דאי לצתר דלקדשיניהו מו לא מיתסרי בהקלאה ועבודה דאין אדם אוסר דבר שאינו שלו: **זה**. וכחש בעמיתו דברים שיש בהם לשם ולעמיתו: **לרבות קדשים קלי**. שהכוfer בזה ונשבע והודה חייב עליהם אשם גזילות שהן ממון בעלים דקרינא ביה וקחש בעמיתו: **דבר עוה**. וחילל אף על המוקדשים כבר הלכך ממעטי בחוץ מלהקריב קרנן דלאו בני הקרבה יניחו דכתיב (ויקרא כג) כי משחטם בהם וכל מקום שגאמר השחמה אינו אלא דבר ערוה ועבודה כוכבים: **נראה לי דה"ג אטנן ומחיר וכלאים ויואל דופן גולדות קדשים**. כלומר הך דלרצננו למעוטינהו מלהקריב קרנן ולא נפקי מאל פתח **על י:** כרחן בשגראו כבר מיירי לא משכחת אלא גולדות קדשים ואירע להו פסול במעי אמן דנראו לצא אל פתח אהל מועד [ה] קודם שנעשו אתנן ומחיר אם צא להקריב את אמן היו הן צאין אל פתח דאי בדאקדשיניהו לא משכחת לה דאין אתנן ומחיר חל על המוקדשין לפי שאינן שלו ומקרא נפקא לן בתמורה (דף ז:) ואי בדהוו אתנן והדר אקדשיניהו מאל פתח נפקי וכן כלאים ויואל דופן דאי [ו] אקדשיניהו משנולדו מאל פתח נפקי אלא גולדות **קדשים** דמעיקרא עם אמן נראו לצא: **וקסבר ולדות קדשים בהוייתן הן קדושין**. בליתמן מתקדשות הלכך חל אתנן ומחיר עליהן אם נתן לה עובר של מוקדשין באתנן דלא קדיש עד שנולד: **בהוייתן (הן)**. לשון הוייה נקט בהו משום דמאשר יהיו לן נפקי לן ולדות קדשים ליקרב רק [ו] קדשין אלו התמורות אשר יהיו לן אלו הולדות במסכת תמורה (דף פ:) **ור"י**. הך תלת פלוגתא דר' שמעון ורבנן במתני': **משום דמאיסי**. בעודן במומן פטרי רבנן בחוץ דלא מתקבלין [ז] בפנים: **מודו ליה**. דהואיל וחזו לאחר זמן קאי בלא תעשה: **ועני יונה** לא גרסינן: **דאיחזו ואידחו אימא**. אע"ג דכי עבר מומן יראו השמא מיהא דחויין יניחו ונפטרו בחוץ: **לא פשעון קן**. בספרי [ח] דרש ליה בתחילת ביות הארץ היום אנו מטלטלין את המשכן ואנו אסורין בצמה ואין אנו מקריבין אלא במשכן לפיכך כל הקרבנות כשרים להקריב משנבאו לארץ י"ד שנים של כיבוש וחילוק אנו מותרין בצמה ושם לא תעשון ככל אשר אנהנו עושים פה [ט] להקריב חובות ומה אנו מותרין בה איש כל הישר צעיניו נדרים ונדבות שאינן חובה עליו אלא שיערו צעיניו להתנדב כי לא באתם עד עתה וגו' עד שתצאו אל המנוחה לשילה שאע"פ שנכנסתם לארץ בעצרכם את הירדן עדיין לא באתם אל המנוחה: **כי עייליתו לארץ**. י"ד שנים שתכבשו ותחלקו: **ישורם סקריבו**. נדרים ונדבות הקרב [י] בצמת ליבור: **חובות לא סקריבו**. איש איש [י] שבכם לא יקריב שום חובה ואפילו בצמת ליבור עד שתצאו אל המנוחה ותקריבוכם. אלמא חובות דגלגל מחוסרי זמן הם עד כי יבא שילה ויקריבוכם שם וקאמר רחמנא לא תעשון אותם בגלגל ומשמע זין בצמת ליבור זין בצמת יחיד אלמא מחוסר זמן בצמה בלא תעשה: **אי הכי**. דהך דגלגל מחוסרי זמן קריא להו:

מילקי

יונה או קלוט לר' שמעון דכיון דלא מיסתרי באכילה לא מיסתבר דתפשיניהו קדושת אמן אף על גב דבמעיי אמן הן קדושין: **משום דפסולא** דגופייהו. בכל דוכתי משמע דפסול הגוף חמיר מפסולא דלתי מעלמא כדאמרין בפרק קמא (לעיל דף ד.) מה לשינוי קודש שכן פסולו בגופו ובפסחים בסוף אלו דברים (דף עג:) נמי אמרינן כל שפסולו בגופו ישרך מיד דהא [ו] דמשמע הכא איפכא לאו משום דפסול הגוף קיל אלא הכי קאמר דמוס עובר ומורין שלא הגיע זמנן הפסול תלוי בגופו [א] ואם היה מוס עובר מיד והתוריים גדלין לאלתר היו ראויין אצל אותו ואת בנו אין הפסול תלוי בגופו שיעיל לו שום מיקון דלכולי יומא לא חזי:

פרת חטאת פרק ארבעה עשר זבחים

קיד.

אתנן ומחיר **יוצא דופן** וכלאים בוואדוות קדשים. אתנן ומחיר לא מימוקס בקדשים קלים אפילו לרבי יוסי הגלילי דאף על גב דממונו הוי אינו חל עליו כדדרשין פ' כל האסורין (תמורה ז:) לכל נדר פרט לנדור: **וקסבר** ודוות קדשים בהוייתן הן קדושים [ד.] וא"ת

למה לי קרא למעוטי הלא חולין גמורים יניחו ודינם כשאר חולין לישטט בחוץ דאפילו פדיון לא צעו דאין קדושה חלה עליהן כלל כדמוכת בתמורה בפרק כיצד מערימין (דף כד:) דמתן אם זכר עולה ואם נקבה זכאי שלמים ופריך כגמ' ל"ל למימר אם נקבה זכאי שלמים נקבה מי קדשה בצכורה ומשני סיפא אמאן לבהמה דהקדש וקמיני סיפא ילדה טומטום או אנדרוגינוס רש"ג אומר אין קדושה חלה עליהן ומפרש כגמ' [שם כה.] משום דסבר בהוייתן הן קדושים [ו] ואין קדושה חלה בדבר שאין ראוי ליקרב א"כ הכא נמי לא חיילא אאתנן ומחיר וכלאים ויואל דופן וי"ל דהא דלמר רש"ג אין קדושה חלה עליהן היינו קדושת הגוף (לפדות) וליאסר בגיהו ועבודה אצל קדושת דמים איכא ליפדות שלא במוס ולכן צעי האי קרא דלא ממעטי מפתח אהל מועד בקדש [ז] בזה היות [ח] ולמאן דלמר במעיי אמן הן קדושים אפילו קדושת הגוף נחתא עלייהו דתפסתיניהו קדושה דלוימיה וא"ת למאן דלמר בהוייתן נמי ינימא מיגו דנחתא להן קדושת דמים נחתא להן קדושת הגוף כדאמר בתמורה בפרק אלו קדשים (דף יט: ושם) גבי מפריש נקבה לאשם ודוחק לומר רש"ג [ח] סבר לה כרבי שמעון דלית ליה מיגו דלמר תמכר שלא במוס ועוד דאי כרבי שמעון אפילו סבר במעיי אמן קדושים לא חיילא עליה קדושת הגוף כדמפרש התם רבי שמעון לטעמיה דלמר כל מידי דלא חזי לגופיה לא נחתא ליה קדושת הגוף וגם אין לפרש דשאני מפריש נקבה דחזי לשאר קרבנות ושיין מגו טפי דהא אפילו בטרפה אשכחן דאמרין מגו בסוף י"ש בקרבנות (שם דף ה.) ונראה לפרש דהכא מיירי כגון דלאחר שנעשו אתנן ומחיר הקדשין או בעודן במעיי אמן או אחר שגולדו דכיון שהקדישן בפירוט חיילא עלייהו קדושה וא"ת ולקומה נמי הכא כמ"ד במעיי אמן הן קדושים וכגון שהקדיש בהמה מעוברת ושייר העובר כר' יוחנן דלמר צפ' כיצד מערימין (תמורה כה.) אם שייר משוייר ועשה העובר אתנן ומחיר ואחר כך הקדישן ואע"ג דרבי יוחנן אימתוב התם הא לבסוף [ט] מסיק כותאאי ועוד מנ"י לאוקומה בצבהמה של חולין מעוברת ועשה העובר אתנן ומחיר ואחר כך הקדישה [י] וי"ל דניחא ליה לאוקומה בפשיטות כמאן דלמר בהוייתן הן קדושים והקדישן [יא] ואח"כ נתעברה ואם תאמר בזהיא דכידר מערימין (ג"י שם) דדייק ארש"ג דסבר בהוייתן הן קדושין מרישא נמי הוה מנ"י למידק הכי דאם נקבה זכאי שלמים דלוקוימנא בצבהמה דהקדש ואי במעיי אמן הן קדושות לא היה יכול להפקיע קדושת הולד ויש לומר דנטר עד סיפא ומפרש לה וה"ה לרישא ואם תאמר בסוף בהמה המקשה (חולין ע.) דמתן המזכרת שהפילה שילא ישליכנה לכלבים ובמוקדשין תקבר ומפרש כגמ' (שם) משום דרובא בר מיקדש היא על כרחן מדקאמר תקבר קסבר במעיי אמן הן קדושין דאי בהוייתן אמאי תקבר הא לא חיילא קדושה אלא בחזי להקרבה כדפריש' ואם כן כולה בר מיקדש היא ואמאי נקט רובא דאפי' אכלאים ונדמה תפסה קדושת אימיה אי במעיי אמן הן קדושים כדאשכחן בתמורה בסוף י"ש בקרבנות (דף ה.) דאמרין גבי כלאים טומטום ואנדרוגינוס דאי אתה מואל אלא גולדות קדשים ולכל הפחות אמאי כמאן דלמר במעיי אמן הן קדושים * ויש לומר דנקט רובא ולא כולה משום דאיכא דמות

קדושין:

מה **בשום דפסולא** דגופייהו. בכל דוכתי משמע דפסול הגוף חמיר מפסולא דלתי מעלמא כדאמרין בפרק קמא (לעיל דף ד.) מה לשינוי קודש שכן פסולו בגופו ובפסחים בסוף אלו דברים (דף עג:) נמי אמרינן כל שפסולו בגופו ישרך מיד דהא [ו] דמשמע הכא איפכא לאו משום דפסול הגוף קיל אלא הכי קאמר דמוס עובר ומורין שלא הגיע זמנן הפסול תלוי בגופו [א] ואם היה מוס עובר מיד והתוריים גדלין לאלתר היו ראויין אצל אותו ואת בנו אין הפסול תלוי בגופו שיעיל לו שום מיקון דלכולי יומא לא חזי:

עין משפט נר מצוה

יז א מ"י פ"ד מהלכות אסורי מנחת ה':

תורה אור השלם

1. נפש כי תחטא ומקלה מעל בידוהּ ובחש בעמיתו בפקדון או בתשומת יד או בגול או עשק את עֲמִיתו:

ויקרא ה. כא
2. לא תעשון ככל אשר אִנְחֶנּוּ עֲשִׂים פה היום איש כל יְהוָה בְּעֵינָיו:

מוסף רש"י

ומעלה מעל בה'. ומחש בעמיתו, גבי שטותה הפקדון חמיר (ב"ב יב.). ושבע על שקר וחזר והודה והוציא את אשמו (ושב"ס ב"ב קכג:) לרבות קדשים קלים שבהן ממונו. הא דכתיב דה' לרבות קדשים קלים, אשם הפקדו כהמת שלמים אלא בחזו וכפר ושבע והודה משלם קין וחומש ואשם (ב"ק שם בכורות נג: תמורה ח.), אע"ג דאין נשבעין על ההקדשות והשבע עליהן והודה אינו מחייב אשם של שטותה הפקדון דחשט בעמיתו חמיר, הני אימרינו להו מזה, וכחש בעמיתו נמי קרינא בזה, לפי שכן ממנו (קדושין נג: ובשר"י ב"ק יב.) דקרינא ביה דה' ובעמיתו, דכתיב ומעלה מעל דה' וכחש בעמיתו שלם, ושלמים יש בהם לה' ובעמיתו (בכורות שם), שכן ממנו של בחזו וקרנן ביה דה' וכחש, בעמיתו וכחש (ב"ק שם.) כשאר גול ממון, שהרי ממנו הן, והשכר והעור של ואין לגבוה אלא לשון שני וכן הוא אומר (דברים כז) וימעל בה' אלהיו, וכן בטוטה הוא אומר (במדבר ה) איש איש כי משטה אשמו ומעלה ט מעל בחי"ח, דהא מעילה תחש ליכא בשלמים, כדפרישית דמעמיתו להו בחי"ח דמכתיב קדשי ה' צניהם מן ההקדש גבי מעילה (ושב"ס ב"ב שם) בהוייתן הן קדושים. כשנלמדין הן קדושים ולא במעי אמן (מנחות פג. מכת"י תמורה יא.), ולכ"י נקט לשון כהוייתן, משום דהא דולדות קדשים קדושים נפקא לן בפ"ק דבכורות מיהו לן, דכתיב רק קדשין אלו התמורות, אשר יהיו לן אלו הולדות (מנחות שם ובשר"י כיריתות כג:)